

גבולות היחידה; שמואל ב' פרק ו', פס' א-י

נושא היחידה; העלאת ארון ה' לירושלים בפעם הראשונה

מספר שיעורים; 2

כתבה; יעל גרוסברג

כללי:

לאחר שדוד התיישב בירושלים, הוא רצה להעלות אליה את ארון ה'. כל עם ישראל הלכו להביא את הארון, וליוו אותו בתהלוכה מלאה בשמחה וזמר. אך באחד מהעיקולים, ארון ה' נטה על צדו והיה נראה כנופל, ואז עוזה מיהר להחזיקו, אך שכח שארון זה קדוש הוא, ואף "נושא את נושאו", ועל כן הוא מת במקום. בעקבות כך, דוד נמלא פחד להביא את ארון ה' לירושלים, והשאיר אותו בבית עובד אדום.

פתיחה;

כפתיחה לשיעור, נערוך חזרה על הנלמד בעבר, כבסיס לפרק זה. מומלץ לערוך זאת כחידון.

מהו ארון ה'? (ארון הקודש, אשר בו נמצאים הלוחות. הארון ממוקם בקודש הקודשים)

אילו שמות נוספים יש לארון זה? "ארון העדות" (שמות כ"ה, כ"ב); "ארון הברית" (שם, ט"ו); "ארון האלקים" (שמואל א' ד', י"ג).

כיצד הוא נראה? מצופה זהב, ועליו מונחים הכרובים.

← בשלב זה, כדאי להראות תמונה.

<https://sites.google.com/a/madaimas.org.il/aa/aron-habrit>

מתי לקחו עמ"י את ארון ה' למלחמה? בסוף ימיו של עלי הכהן (שמ"א ד').

מה קרה באותה המלחמה? עמ"י הפסידו, וארון ה' נשבה בידי הפלישתים.

לאן הגיע הארון? אשדוד- גת- עקרון.

מה קרה שם? הארון גרם להפלת דגון- העבודה זרה שלהם, וכן למחלות קשות בכל מקום שאליו הגיע (שמ"א ה').

מה עשו הפלישתים? שלחו את הארון לבית שמש.

לאן הוא הגיע לבסוף? לבית אבינדב בקריית יערים (שמ"א ז').

לימוד הפסוקים ;

בפרקנו נפגוש שוב את ארון ה'.

נקרא את פס' א'-ה': העלאת ארון ה' בשמחה גדולה.

← המורה יערוך הצבעה: "מי היה פעם בהכנסת ספר תורה?"

המורה יבקש מהתלמידים לתאר את השמחה, ויסביר כי בעת העלאת ארון ה', השמחה הייתה גדולה הרבה יותר מהשמה בכל הכנסת ספר תורה אחרת.

כיצד אנו רואים את השמחה? המורה יבקש מהתלמידים להוכיח מתוך מילות הפסוקים. ניתן גם לספור את כמות כלי הנגינה: עצי ברושים, כינורות, נבלים, תופים, מנענעים, צלצלים.

חלק מכלי נגינה אלו מוכרים לנו גם כיום, וניתן להביא תמונה של כלים אלו או להקרין את תמונותיהם בכיתה. (מצורפים כמה כלים ב"הרחבות", בסיום המערך.)

ובאמצע השמחה והחגיגה הגדולה... משהו קורה...

נקרא את פס' ו' (ז); מות עוזה/

המילים קשות, ועל כן המורה יסביר את הכתוב:

את העגלה מוליכים בני אבינדב, עוזה ואחיו - אבינדב שהארון היה אצלו זמן רב. כאשר הם הגיעו בתהלכותם לאחד מעיקולי הדרך, בני הבקר שאחזו בעגלה, נענעו אותה והיה נראה שהארון עומד ליפול. עוזה שראה זאת, כנראה הרגיש אחריות, ומיהר להחזיק את הארון "על השלי" - בשגה, ובאותו הרגע מת במקום!

← המורה ישאל את התלמידים: מדוע? מה הבעיה? למה עוזה מת?

המורה יפנה את התלמידים לרש"י: "שהיה לו (לעוזה) לדרוש קל וחומר: נושאו נשא בירדן, הוא עצמו לא כל שכן?!"

הסבר דברי רש"י: בארון ישנה קדושה מיוחדת, עד שהיה "נושא את נושאי". הארון אינו זקוק ליד אדם כדי לעמוד, וכאשר עוזה מחזיק בו, הוא בעצם מתייחס לארון ככלי רגיל. בחז"ל ובמפרשים ישנם מספר הסברים לחטאו של עוזה, אך המכנה המשותף להם הוא התנהגות בחוסר יראה מספקת כלפי ארון הברית. בתהלכה זו הייתה שמחה גדולה, והייתה חסרה יראה.

לשיקולו של המורה האם להוסיף את דברי רש"י המובאים מחז"ל - שעצם הבאת הארון בעגלה הייתה בעיה.¹

¹ רש"י לפסוק ג: "טעה בדבר שאפילו תימוקות של בית רבן יודעין אותו כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו".

← המורה ישאל את התלמידים: תארו לכם שדבר כזה היה קורה באמצע הכנסת ספר תורה - מה הייתם עושים? מה, לדעתכם, יעשה דוד כעת?

המורה ישמע את תשובות התלמידים.

מטרת שלב זה היא להרגיש את הצער, הפחד והכאב של העם באירוע שקרה.

המורה יכתוב על הלוח:

תגובות דוד לאחר מות עוזה: 1.

2.

ולאחר מכן ינחה המורה את תלמידיו לקרוא את פס' ח' ו' ו' ולכתוב את התשובות.

בסיום העבודה האישית, יקרא המורה את הפסוקים, ויבדוק באופן כיתתי את תשובתם:

1. דוד כעס על מה שקרה (המלבי"ם: דוד כעס על עצמו, שלא הזהיר מספיק על כבוד הארון), וקורא למקום "פרץ עוזה".

2. דוד מתמלא ביראה מארון ה', ואינו רוצה עוד להביאו לירושלים.

← המורה ינחה את התלמידים לכתוב "דיווח מהשטח". על הדיווח לתאר את התהלכה, מרגע צאתה מבית אבינדב ועד להחלטתו של דוד שלא להעלות את הארון לירושלים. על התלמידים להסתמך על הפסוקים.

הצעות להמחשה;

תמונה להמחשה - מראה ארון הברית

תיאור השמחה - הצבעה ותיאור התלמידים מחוויותיהם בהכנסת ספר תורה כתיבה יצירתית - דיווח מהשטח מהעלאת ארון ה' בפעם הראשונה

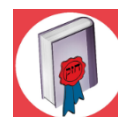
מסרים והפנמה;

בפרק זה, אנו לומדים על החגיגה והשמחה הגדולה בהעלאת ארון ה', אך בשמחה זו הייתה חסרה יראה, מה שגרם בסופו של דבר למות עוזה.

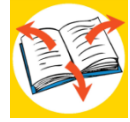
אנו לומדים מכך, כי גם בעת שמחה גדולה ואהבת ה' עצומה – צריך לזכור את גדולת ה', ועלינו לירוא מפניו.

סיכום;

בפרק זה נזכרנו מהו ארון ה' והיכן הוא היה. למדנו על רצונו של דוד להעלותו לירושלים ועל התהלכה שנעשתה לשם כך. אך במהלך השמחה, מתוך שגגה, החזיק עוזה בארון, ובשל כך, מת במקום. דוד כועס על כך, ומתמלא ביראה כלפי הארון, ועל כן מחליט שלא להעלותו לירושלים.

הרחבות ;

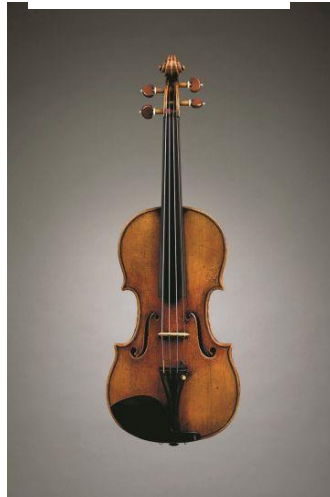

א. תמונות ארון ה' :

<https://sites.google.com/a/madaimas.org.il/aa/aron-habrit>

ב. תמונות כלי נגינה :

כינור-

נבל

תוף

